

నవ వసంతం - 1

తెలుగు వాచకం (ప్రథమ భాష)

ఆరో తరగతి

సంపాదకులు

డా॥ పోరంకి దక్షిణామూర్తి

విశ్రాంత ఉపసంచాలకులు, తెలుగు అకాడమి, ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాద్.

డా॥ డి. చంద్రశేఖర రెడ్డి

విశ్రాంత ప్రధానాచార్యులు, ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు ప్రాచ్యకళాశాల, హైదరాబాద్.

డా॥ దహగాం సాంబమూర్తి

విశ్రాంత ప్రధానాచార్యులు, ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయ విద్యాకళాశాల, వరంగల్.

డా॥ బూదాటి వేంకటేశ్వర్లు

ప్రాఫెసర్, తెలుగు విభాగ అధిపతి, ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయం, కుప్పం, చిత్తూరు.

విషయనిపుణులు, సమన్వయకర్తలు

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్

కో - ఆర్డినేటర్,

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ

ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాద్.

శ్రీమతి ఎన్. సరోజినీదేవి

ఉపన్యాసకురాలు,

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ

ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాద్.

పాఠ్యపుస్తక అభివృద్ధి, ప్రచురణ సమితి

శ్రీమతి బి. శేషకుమారి

సంచాలకులు,

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ,

ఆం.ప్ర., హైదరాబాద్.

డా॥ ఎన్. ఉపేందర్రెడ్డి

ప్రాఫెసర్, విద్యాప్రణాళిక,

పాఠ్యపుస్తక విభాగం,

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ,

ఆం.ప్ర., హైదరాబాద్.

శ్రీ బి. సుధాకర్

సంచాలకులు,

ప్రభుత్వ పాఠ్యపుస్తక ముద్రణాలయం

ఆం.ప్ర., హైదరాబాద్.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రచురణ, హైదరాబాదు

విద్యవల్ల ఎదగాలి

వినయంతో మెలగాలి

చట్టాలను గౌరవించండి

హక్కులను పొందండి

'దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స'

© Government of Andhra Pradesh, Hyderabad

New Edition
First Published 2012

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Andhra Pradesh.

This Book has been printed on 80 G.S.M. SS Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

Printed in India
at the Andhra Pradesh Govt. Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad,
Andhra Pradesh.

ముందుమాట

సమస్త ప్రాణికోటిలో మానవుణ్ణి మహోన్నతుడిగా నిలబెట్టింది భాష. భాష అసంత ప్రయోజనాల్లో భావ వినిమయం ప్రాథమికమైనదైతే వ్యక్తిత్వవికాసం కీలకమైనది. ఈ రెండూ సాధించడానికి అనువైన సమయం ప్రాథమికోన్నత విద్యాభ్యాసదశ. ఈ దశ భావిపౌరులకు వారధిలాంటిది. మనిషి జీవితానికి మేలిమలుపులాంటి ఈ దశలో భాష నిర్వహించే పాత్ర ఎంతో ప్రాధాన్యం సంతరించుకున్నది.

జాతీయ విద్యాప్రణాళిక చట్టం 2005 (NCF-2005), నిర్బంధ ఉచిత విద్యాహక్కు చట్టం-2009ని అనుసరించి పాఠ్యపుస్తకం విద్యార్థిలో ఆలోచనలు రేకెత్తించేదిగా, అన్వేషణకు అవకాశమిచ్చేదిగా, విశ్లేషణధోరణిని పెంచేదిగా ఉండాలి. స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణంలో విద్యార్థులు ప్రశ్నించడానికి, భావవ్యక్తీకరణకు అవకాశం ఉండాలి. నిరంతర మూల్యాంకనానికి, విద్యార్థి స్వీయ మూల్యాంకనానికి, నేర్చుకున్న అంశాలను ఏ మేరకు ఉపయోగించగలుగుతున్నారో తెలుసుకోడానికి వీలు కల్పించాలి.

ఆం.ప్ర. విద్యాప్రణాళికా పరిధి పత్రం - 2011ని అనుసరించి పిల్లలు మాతృభాషకు, స్థానిక కళలకు, సంస్కృతికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. పిల్లలు తమ ఇంటిభాషలో మాట్లాడేలా, వ్యక్తపరిచేలా అవకాశం ఉండాలి. భాషను కేవలం భావవినిమయ సాధనంగా కాకుండా సంస్కృతినంప్రదాయాలు, ఆచారవ్యవహారాలను కాపాడే సాధనంగా చూడాలి. పిల్లల పరిసరాల్లోని భాషలు, కళలు, ఉత్పత్తి అంశాలు మొదలైనవి భాషాబోధనకు ఆధారం కావాలి. భాషాబోధన ప్రతిచర్యలు, అన్వేషణలు, విశ్లేషణలు, కల్పనకత, సృజనాత్మకత అంశాలతో కూడి ఉండాలి.

పై నిర్దిష్ట సూత్రాలనుసరించి ఆలోచనల్ని రేకెత్తించడం, విచక్షణతో వ్యవహరించడం, భాషాభివృద్ధికి తోడ్పడడం, మానవత్వపు విలువలు పెంపొందించడం, పిల్లల భాషకు ప్రాధాన్యమివ్వడం, స్థానిక సంస్కృతినంప్రదాయాలకు సముచిత స్థానమీయడం, కళలను ప్రోత్సహించడం వంటివి మౌలికాంశాలుగా చేసుకొని ఈ నూతన పాఠ్యపుస్తకం తయారుచేశారు. ఆ లక్ష్యాలు చేరుకోడానికి అనువైన అభ్యాసాలను నిర్దేశించారు. నిరంతర మూల్యాంకనానికి అవకాశమిస్తూ యూనిట్ల విభజన చేశారు.

విద్యార్థులు 5వ తరగతి పూర్తి చేసుకొనేనాటికే శ్రవణ, భాషణలతోపాటు పఠన, లేఖన సామర్థ్యాలను సాధిస్తారు కాబట్టి, భాషద్వారా లభించే ఇతర సామర్థ్యాలను తగిన మేరకు వాళ్ళకు అందజేసే ప్రయత్నం ఈ పాఠ్యపుస్తకం చేసింది. తెలుగు మాతృభాషగా, ప్రథమ భాషగా ఈ బాధ్యత వహించడం అనివార్యం, అత్యంతావశ్యకం.

ఈ తరగతిలో దేశభక్తి, నైతికవిలువలు, ఉత్తమగుణాలు, వృద్ధులపట్ల వైఖరి, సామాజిక స్పృహ, భాషాభిరుచి, సమానత్వం, ప్రకృతిపట్ల ప్రేమ, పర్యావరణంపట్ల బాధ్యత, వర్ణన, సృజనాత్మకత తదితరాంశాలు ఆధారంగా పాఠాలను చేర్చారు.

ఉపవాచకాన్ని కలిపి ముద్రించడమే గాక పద్య, గద్య భాగాలను ఉపవాచకంతో కలిపి యూనిట్లుగా విభజించడం మరో స్పష్టమైన మార్పు. దీనివల్ల యూనిట్వారీగా విద్యార్థులు ఏమీమీ నేర్చుకోవాలనే విషయంపట్ల ఉపాధ్యాయులకూ, విద్యార్థులకూ స్పష్టమైన అవగాహన కలుగుతుంది. అంతేకాదు, విద్యార్థులు స్వయంగా తమ సామర్థ్యాలను (స్వీయరచన, సృజన, అవగాహన, అభిరుచి, భాషాంతరీకరణ, వ్యవహార రూపం మార్పు...) మెరుగు పెట్టుకొనే అవకాశం ఈ పాఠ్యపుస్తకం కల్పిస్తున్నది. దీంతో పాటు ప్రతి పాఠమూ ముగిసిన వెంటనే విద్యార్థి తను ఏం నేర్చుకొన్నాడో పరిశీలించుకునే అవకాశం **'నేనివి చేయగలనా?'** అనే శీర్షిక కల్పిస్తున్నది. ఇది విద్యార్థులకే గాక, విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు కూడా పిల్లల సామర్థ్య సాధనను తెలుసుకొనే అవకాశం కల్పిస్తున్నది.

పాఠ్యపుస్తకం ఎంత గొప్పదైనా అది ఉపాధ్యాయునికి బోధనలో సహాయకారి మాత్రమే. ఉపాధ్యాయుడు సమర్థంగా ఉపయోగించడం ద్వారానే పాఠ్యపుస్తకం గొప్పతనం ప్రకటితమౌతుంది.

పుస్తక రూపకల్పనలో ఉపాధ్యాయులు, ఉపన్యాసకులు, భాషావేత్తలు, అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలెందరో పాల్గొన్నారు. చిత్రకారులు, డిజిటిల్ నిర్వాహకులు శ్రమకోర్చి అందంగా తీర్చిదిద్దేందుకు కృషి చేశారు. సమన్వయకర్తలు, సంపాదకులు, కార్యనిర్వహణాధికారులు తమ బాధ్యతలు సమర్థంగా పూర్తిచేశారు. జాతీయస్థాయిలో ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం విశ్రాంత ప్రొఫెసర్ గౌ|| రమాకాంత్ అగ్నిహోత్రిగారు అందించిన సహకారం అమూల్యం. అందరికీ అభినందన పూర్వక కృతజ్ఞతలు. ఈ పాఠ్యపుస్తకం ప్రాథమిక, ఉన్నత స్థాయిల్లోని భాషావిద్యకు మధ్య వారధిగా తోడ్పడుతుంది. పిల్లలు తమ దైనందిన వ్యవహారాలను తెలుగు భాషలో సమర్థంగా నిర్వహించుకోడానికి ఉపయోగపడుతుందని, పిల్లల్లో స్వీయరచన, సృజనాత్మక రచన పట్ల ఆసక్తిని పెంపొందిస్తుందని ఆశిస్తున్నాం. విద్యాప్రమాణాలను సాధించడానికి, భాషాభిరుచిని కలిగించడానికి పిల్లలకు, ఉపాధ్యాయులకు ఇద్దరికీ మార్గదర్శకంగా ఈ పాఠ్యపుస్తకం ఉంటుందని విశ్వసిస్తున్నాం.

శ్రీమతి బి.శేషకుమారి

సంచాలకులు

తేది : 18-02-2012

స్థలం : హైదరాబాదు.

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాదు.

వందే మాతరం

- బంకించంద్ర ఛటర్జీ

వందే మాతరం వందే మాతరం
సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం
సస్యశ్యామలాం మాతరం వందే మాతరం
శుభ్రజ్యోత్స్నాపులకిత యామినీం
పుల్లకుసుమిత ద్రుమదళ శోభినీం
సుహాసినీం సుమధుర భాషిణీం
సుఖదాం వరదాం మాతరం వందే మాతరం.

మా తెలుగు తల్లి

- శంకరంబాడి సుందరాచారి

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ
మా కన్నతల్లికి మంగళారతులు
కడుపులో బంగారు కనుచూపులో కరుణ
చిరునవ్వులో సిరులు దొరలించు మా తల్లి
గలగలా గోదారి కదిలిపోతుంటేను
బిరబిరా కృష్ణమ్మ పరుగులిడుతుంటేను
బంగారు పంటలే పండుతాయి
మురిపాల ముత్యాలు దొరలుతాయి
అమరావతీ నగర అపురూప శిల్పాలు
త్యాగయ్య గొంతులో తారాడు నాదాలు
తిక్కయ్య కలములో తియ్యందనాలు
నిత్యమై, నిఖిలమై నిలిచియుండేదాక
రుద్రమ్మ భుజశక్తి, మల్లమ్మ పతిభక్తి
తిమ్మరుసు ధీయుక్తి, కృష్ణరాయల కీర్తి
మా చెవుల రింగుమని మారుమ్రోగేదాక
నీ ఆటలే ఆడుతాం - నీ పాటలే పాడుతాం
జై తెలుగు తల్లీ! జై తెలుగు తల్లీ! జై తెలుగు తల్లీ!

జాతీయ గీతం

- రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

జనగణమన అధినాయక జయహే!

భారత భాగ్యవిధాతా!

పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాఠా,

ద్రావిడ, ఉత్తర, వంగా!

వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగా!

ఉచ్చల జలధి తరంగా!

తవ శుభనామే జాగే!

తవ శుభ ఆశిష మాఁగే

గాహే తవ జయగాథా!

జనగణ మంగళదాయక జయహే!

భారత భాగ్య విధాతా!

జయహే! జయహే! జయహే!

జయ జయ జయ జయహే!!

ప్రతిజ్ఞ

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం. దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందరినీ గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను. జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

వారి శ్రేయోభివృద్ధులే నా ఆనందానికి మూలం.

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు ...

- విద్యాసంవత్సరం ప్రారంభంలోనే ప్రారంభ పరీక్ష నిర్వహించి, పిల్లల స్థాయిని అంచనా వేయాలి. తరగతిలోని అందరు పిల్లలకూ తప్పనిసరిగా చదవడం, రాయడం సామర్థ్యాలు ఉండేట్లు జూన్, జూలై మాసాల్లో తగిన శిక్షణనివ్వాలి.
- పాఠాలు బోధించడానికి ముందు పుస్తకం ఉద్దేశాన్ని, సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలను అవగాహన చేసుకోవాలి. పుస్తకం ఆరంభంలోనే సాధించాల్సిన సామర్థ్యాల జాబితా పొందుపరిచారు.
- ఈ పుస్తకంలోని 18 పాఠాలను 4 యూనిట్లుగా విభజించారు. ప్రతి యూనిట్లో గద్య, పద్యపాఠాలతోపాటు ఉపవాచక పాఠాలనూ చేర్చారు. యూనిట్లు పూర్తిచేయవలసిన మాసాలనూ సూచించారు. ఏ నెలలో పూర్తిచేయాల్సిన పాఠాలను ఆ నెలలోనే పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నించాలి.
- పాఠాలను పూర్తిచేయడమంటే పిల్లల్లో ఆశించిన సామర్థ్యాలను సాధించడమని అర్థం. ప్రతి పాఠానికీ సంబంధించిన సామర్థ్యాలను 80% పిల్లలు సాధించిన తరువాతనే మరొక పాఠాన్ని ప్రారంభించాలి.
- ఈ పుస్తకంలోని చాలా పాఠాలు ప్రాచీన, ఆధునిక సాహిత్యంనుండి సేకరించినవి. కొన్ని పాఠాలు మాత్రం పాఠ్యపుస్తక రచయితలు రూపొందించారు. కాబట్టి పాఠ్యబోధనకు ముందే సంబంధిత మూలగ్రంథాలు చదివి, పూర్వగాఢలను, నేపథ్యాలను, పాఠ్య ఉద్దేశ్యాలను ఆకళింపు చేసుకొని, విద్యార్థులకు వివరించాలి.
- ప్రతి పాఠానికీ ముందు పిల్లలను ఆలోచింపజేయడానికి, పాఠంవైపు ఉన్ముఖీకరించడానికి సన్నివేశాలను / సంఘటనలను / చిత్రాలను పొందుపరిచారు. వాటికింద ప్రశ్నలు ఇచ్చారు. వాటి ఆధారంగా పిల్లల ఆలోచనకు, వివేచనకు, మాట్లాడే సామర్థ్యానికి వదును పెట్టాలి.
- ప్రతి పాఠానికీ ముందు పిల్లలకు సూచనలున్నాయి. వీటి ఉద్దేశ్యం పిల్లలు పాఠం చదివి అర్థం చేసుకోవడం; తెలియని పదజాలం, ఇతర విషయాలకు సంబంధించిన వివరాలను ఇతరులనుంచి తెలుసుకోవడం. తప్పనిసరిగా పిల్లలు వ్యక్తిగతంగా చదివేలా చూడాలి.
- పాఠాల స్వభావాన్నిబట్టి బోధన వ్యూహాలను ఎంపిక చేసుకోవాలి. ఏ వ్యూహమైనా పిల్లలకు ప్రశ్నించే అవకాశం కల్పించడం, అందరినీ భాగస్వాములను చేయడం ప్రధానం.
- పద్యాలూ, గేయాలూ, రాగ, భావయుక్తంగాను, కవితలను అనుభూతి ప్రధానంగాను, వివిధ ప్రక్రియలను శైలిభేదాన్ని అనుసరించి చదవడం; విద్యార్థులు అది ఆకళింపు చేసుకొని, స్వీయశైలితో భావస్ఫోరకంగా చదవగలిగే సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించేవిధంగానూ - పఠన చర్య సాగాలి. తరువాతే పాఠ్యాంశ వివరణ, ఇతర సామర్థ్యాల సాధనకు ప్రయత్నించాలి.
- కథలకు సంబంధించిన పాఠాలను బోధించేటప్పుడు, కథలోని కొంతభాగాన్ని చెప్పి, మిగతా అంశం పిల్లలే తెలుసుకొనేలా ఆసక్తిని రగిలించి, వాళ్ళచేత చదివింపాలి.
- పిల్లలు పాఠ్యాంశంపైన, కవిభావనపైన తమ సొంత అభిప్రాయాలు ప్రకటించే అవకాశం కల్పించాలి. వాళ్ళ భావాలను ఖండించడంగానీ, వాటితో విభేదించడంగానీ చేయగూడదు. చర్చించి మంచి చెడులను సహనంతో విశ్లేషించాలి. బహుకోణాల్లో వాళ్ళు ఆలోచించేట్లు చేయాలి. ఆయా సందర్భాలలో తాముంటే ఏం చేస్తారో చెప్పమనాలి.
- బోధనాభ్యసన ప్రక్రియల తర్వాత 'ఇవి చేయండి' శీర్షిక కింద ఉన్న కృత్యాలను కింది విధంగా నిర్వహించాలి.

- I. 'వినడం - మాట్లాడడం' అభ్యాసం పూర్తి తరగతిగది కృత్యంగా నిర్వహించాలి.
 - II. 'చదవడం - రాయడం' అభ్యాసాలు జట్లలో చర్చించి, తర్వాత వ్యక్తిగతంగా చేసేటట్లు చూడాలి.
 - III. 'స్వీయరచన'లో ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు తరగతి గదిలో సమాధానాలు రాబట్టి, దోషనవరణ చేసి, వ్యక్తిగతంగా రాసేట్లు ప్రోత్సహించాలి.
 - IV. 'పదజాలం' అభివృద్ధి కృత్యాల్లో జట్టుపని తరవాత వైయక్తిక ప్రయత్నానికి అవకాశం కల్పించాలి.
 - V. 'సృజనాత్మకత,' VI ప్రశంస, VII ప్రాజెక్టుపని - అభ్యాసాల గురించి పిల్లలకు అవగాహన కల్పించి, జట్లవారీగా చేయించి, తప్పనిసరిగా ప్రదర్శింపజేయాలి. పాఠశాల గ్రంథాలయంలో ఆ సంపుటాలను భద్రపరచాలి.
 - VIII. 'భాషను గురించి తెలుసుకుందాం' అభ్యాసాలకు అనుమానోపపత్తి పద్ధతిననుసరించి, సాధ్యమైనన్ని ఎక్కువ ఉదాహరణలనిచ్చి, సూత్రాన్ని గ్రహింపజేయాలి. తరవాత అవగాహనతో వ్యక్తిగతంగా వాళ్ళు అభ్యాసాలు చేయగలిగేటట్లు ప్రోత్సహించాలి. ఇతర మాతృభాషల పిల్లలు తమ సొంతభాషలో ప్రకటించిన భావాలను తెలుగుతో అన్వయించి చర్చించాలి. అవగాహన కల్పించి, తెలుగులో రాసేట్లు చూడాలి.
- ప్రతి పాఠం చివరా 'నేనివి చేయగలనా?' అన్న శీర్షికతో స్వీయ మూల్యాంకనానికి సంబంధించిన ప్రశ్నలున్నాయి. అవి పిల్లలు తమను తాము అంచనా వేసుకోవడానికి నిర్దేశించినవి. పిల్లలే వాటిని గుర్తించేలా చూడాలి. తరవాత ఎక్కువమంది పిల్లలు ఏ అంశాల సాధనలో వెనకబడితే ఆయా సంబంధిత అంశాల పునర్వలనానికి కృషిచేయాలి.
 - ప్రతి పాఠానికీ సంబంధించిన అనుబంధ అంశాలను విరివిగా అధ్యయనం చేసేందుకోసం, ప్రాజెక్టుపనులు, ప్రశంసాకృత్యాలకోసం పాఠశాల గ్రంథాలయాన్ని వినియోగించుకొనేట్లు ప్రోత్సహించాలి.
 - ఏ పాఠాన్ని (అంశాన్ని) బోధిస్తున్నా సందర్భానుసారంగా నైతిక, మానవ విలువలు, కళలు, సంస్కృతి, జాతీయత, సమానత్వం, మానవత, శాస్త్రీయ దృష్టి, పర్యావరణ పరిరక్షణ, ప్రత్యేకావసరాలు గల పిల్లలపట్ల సహానుభూతి తదితరాంశాలపైన చర్చింపజేయాలి. పిల్లలకు చెప్పాలి. పరివర్తన కోసం ప్రయత్నించాలి.
 - నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంలో భాగంగా సామర్థ్యాలవారీగా పిల్లల ప్రగతిని నమోదు చేయాలి. ఇందుకోసం ప్రత్యేకంగా ఒక రిజిస్టరు నిర్వహించాలి. జూలై, సెప్టెంబర్, డిసెంబర్, ఫిబ్రవరి మాసాల్లో పిల్లల ప్రగతిని నమోదు చేయాలి. అక్టోబర్, ఏప్రిల్ మాసాల్లో టర్మ్ పరీక్షలు నిర్వహించాలి. ఈ పరీక్షలకోసం సామర్థ్యాలు ఆధారంగా ప్రశ్నపత్రాలు ఉపాధ్యాయులే తయారుచేసుకోవాలి.
 - పిల్లల ప్రగతిని అంచనావేయడానికి వాళ్ళ నోటుపుస్తకాలతో పాటు అసైన్మెంట్లు, ప్రాజెక్టుపనులు, ప్రశంస కృత్యాలు, సృజనాత్మకత, పిల్లల డైరీలను, ఉపాధ్యాయుడైరీని, పోర్టుఫోలియో మొదలయిన అంశాలను కూడా తప్పనిసరిగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.
 - ప్రతి రోజూ పిల్లలచేత డైరీ రాయించాలి. ఇందుకోసం పిల్లలకు ఒక ప్రత్యేక నోటుపుస్తకం ఉండాలి. తాము చదివిన గ్రంథాలయ పుస్తకాలు, విన్న పాఠాలు, పాఠ్యాంశాలకు చెందిన అభ్యాసాలు, కృత్యాలు, ప్రాజెక్టు పనులు మొదలయినవి ఆధారంగా దినచర్యలో రాసేలా చూడాలి. ప్రధానంగా పిల్లలు తమ అభిప్రాయాలను, అనుభూతులను రాసేట్లు ప్రోత్సహించాలి.

రూపకల్పనలో పాల్గొన్నవారు

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్

కో-ఆర్డినేటర్ - విద్యాప్రణాళిక, పాఠ్య పుస్తక విభాగం,
రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, హైదరాబాద్.

శ్రీ పల్లెర్ రామమోహనరావు, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPHS, గంగారం, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా.

డా॥ ఎస్. రఘు, తెలుగు పండితులు,
ZPHS, నామవరం, నల్గొండ జిల్లా.

డా॥ పి.ఎస్. ప్రకాశరావు, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
SBMR, GHS, పిఠాపురం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

శ్రీ సి. వెాచ్. గణపతి శర్మ, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPHS, ఉప్పల్, కరీంనగర్ జిల్లా.

శ్రీ ముదిగొండ శ్రీరామశాస్త్రి, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPSS, కొమ్మినేపల్లి, ఖమ్మం జిల్లా.

డా॥ అడువాల సుజాత, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ (తెలుగు),
శాతవాహన విశ్వవిద్యాలయం, కరీంనగర్.

డా॥ యం.వి.ఎస్. సత్యనారాయణ, తెలుగు లెక్చరర్,
సర్ సి.ఆర్.ఆర్.బి.ఇడి. కళాశాల, ఏలూరు.

శ్రీమతి వంగీపురం స్వర్ణలత, ఉపాధ్యాయిని,
ZPHS, పాతపట్టిసం, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా.

చిత్రకారులు

శ్రీ కూరెళ్ళ శ్రీనివాస్, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPHS, పోచంపల్లి, నల్గొండ జిల్లా.

శ్రీ బీర శ్రీనివాస్, ఉపాధ్యాయులు
PS వెలేరు, ఖమ్మం జిల్లా.

లే - ఔట్, డిజైనింగ్

శ్రీ కె. సుధాకరాచారి, ఉపాధ్యాయుడు,
UPS, నీలికర్తి, వరంగల్ జిల్లా.

శ్రీ వి. చెన్నయ్య (దోరవేటి), స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPHS, నార్సింగి, రంగారెడ్డి జిల్లా.

శ్రీ వాణ్ణల శరత్ బాబు, తెలుగు పండితులు,
GHS (పోలీస్ బాయిస్), అంబర్ పేట్, హైదరాబాద్.

డా॥ దోనెపూడి నరేశు బాబు, తెలుగు పండితులు,
ZPHS, గోస్పాడు, కర్నూలు జిల్లా.

శ్రీ ఎస్. సుబ్రమణ్యం నాయుడు, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPHS, కె.యం.పురం, చిత్తూరు జిల్లా.

శ్రీ గంగా కాశీనాథ్, తెలుగు పండితులు,
ZPHS, కొత్తాపూర్, మెదక్ జిల్లా.

శ్రీ కడియాల మధుసూదన్ రావు, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
రైల్వే మిక్స్డ్ స్కూల్, గుంటుపల్లి, కృష్ణా జిల్లా.

డా॥ యం. పురుషోత్తమాచారి, తెలుగు పండితులు,
ZPHS, కొత్తఆరూరు, చిత్తూరు జిల్లా.

శ్రీ బోధనం నర్సిరెడ్డి, స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
ZPHS, పాములపహాడ్, నల్గొండ జిల్లా.

శ్రీ శ్రీనివాసుల రఘురామ్, ఉపాధ్యాయుడు,
MPPS, గ్రంథసిరి, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ బి. కిషోర్ కుమార్, ఉపాధ్యాయుడు,
UPS, అల్వాల, నల్గొండ జిల్లా.

శ్రీ కె.బాబు, ప్రధానోపాధ్యాయుడు
ZPHS, వజ్జిపల్లి, నిజామాబాద్ జిల్లా.

శ్రీ కిషన్ తాటోజు, కంప్యూటర్ ఆపరేటర్,
రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, హైదరాబాద్.

విషయసూచిక

యానిట్	పాఠంపేరు	ఇతివృత్తం - ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	మాసం	పుట
I	1. ఆకాశంనిండా	'దేశభక్తి' - గేయం	దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రి	జూన్	1
	2. జారిన గుండె	వృద్ధులపట్ల వైఖరి - కథానిక	మధురాంతకం రాజారాం	జూలై	7
	3. మణిపూసలు	నైతిక విలువలు - పద్యం	సేకరణ.....	"	14
	4. త్యాగం(ఉపవాచకం)	త్యాగబుద్ధి, విక్రమార్క కథ	మూలం: విక్రమార్క కథలు	ఆగష్టు	23
	5. స్నేహబంధం	'నీతి' - పంచతంత్ర కథ	మూలం: చిన్నయసూరి	"	27
II	6. మ్రోగిన గంటలు	మానవత్వపు విలువలు - గేయకథ	కరుణశ్రీ	సెప్టెంబర్	35
	7. క్రీడావార్త	క్రీడావార్త	రచయితల బృందం, వార్తాపత్రికలు	"	44
	8. మేము సైతం	సామాజిక స్పృహ - లేఖ	రచయితల బృందం	అక్టోబర్	54
	9. సోమనాద్రి (ఉపవాచకం)	భాషాభిరుచి - చారిత్రక వీరగాథ	మూలం: సురవరం ప్రతాప రెడ్డిగారి 'హైందవధర్మవీరులు'	"	63
III	10. ఓ కూనలమ్మ!	నైతిక విలువలు, సామాజిక స్పృహ - గేయకవిత (ముక్తకాలు)	ఆరుద్ర	నవంబర్	69
	11. మన భాషలు	భాషాభిరుచి - సంభాషణ	రచయితల బృందం	"	77
	12. కళ్ళుండీ చూడలేక	వికలాంగుల ఆత్మవిశ్వాసం-ఆత్మకథ పాఠ్యాంశం	మూలం: ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి.	"	87
	13. కుసుమోపదేశం	ప్రకృతి-పర్యావరణం-ఆధునిక పద్యం	డా॥ వానమామలై వరదాచార్యులు	డిసెంబర్	95
	14. ఎలుకమ్మ పెళ్ళి (ఉపవాచకం)	పఠనాభిరుచి - హాస్యకథ	ఎన్.బి.టి. సరసవినోద కథలు	"	103
IV	15. మధువనం	వర్ణన/రసానుభూతి ప్రాచీన పద్యం	మొల్ల	జనవరి	107
	16. నేనైతే....	సృజనాత్మక, కాల্পనిక వ్యాసం	రచయితల బృందం	ఫిబ్రవరి	117
	17. సరదా పద్యాలు	భాషాభిరుచి - పద్యం	వివిధ కవులు	"	127
	18. ఎత్తుకు పైఎత్తు (ఉపవాచకం)	పఠనాభిరుచి - అద్భుతకథ	మూలం: ఎన్.బి.టి. సరసవినోద కథలు	"	135

గమనిక : 1. ఉపవాచకం పాఠాలు కేవలం పిల్లలచేత చదివించడానికి ఉద్దేశించినవి. వీటిని మిగతా పాఠాలలాగ బోధించకుండా పిల్లలచేత చదివించాలి. మాట్లాడించాలి. వాళ్ళ సొంతమాటల్లో రాయించాలి.
2. '*' ఈ గుర్తుగల పద్యాలను కంఠస్థం చేయించాలి. ప్రతినెలా కంఠస్థ పద్య పఠన పోటీలు నిర్వహించాలి.

ఈ పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా విద్యార్థులు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు

వినడం, ఆలోచించడం, ప్రతిస్పందించడం:

- ఉపన్యాసాలు, వక్రత్వాలు, వార్తలు విని అర్థంచేసుకోవడం, ప్రతిస్పందించడం.
- చర్చల్లో పాల్గొనడం, అభిప్రాయాలను స్పష్టంగా వ్యక్తీకరించడం.
- (స్థానిక) కళారూపాలను చూసి, విని అర్థం చేసుకోవడం, ఆసక్తిని, అభిరుచిని పెంచుకోవడం.
- పాత్రల స్వభావాలను తారతమ్యాలను గ్రహించడం, విచక్షణతో ఆలోచించడం.
- సాహిత్య ప్రక్రియలలోని భేదాలను గుర్తించి, అవగాహనతో అభిప్రాయాలు వ్యక్తీకరించడం.
- చిన్నచిన్న సంఘటనలను వర్ణించడం (వర్ణనాత్మకంగా వివరించడం).

చదవడం - రాయడం

- పద్యం, వచనం, గేయం, వచన కవిత, ప్రాచీన గద్యం తదితర అంశాలను శైలీభేదంతో అవగాహనతో చదవడం.
- వ్యాసరూప అంశాలను, లేఖలను చదివి అర్థంచేసుకోవడం.
- చదువుతున్న అంశాల్లోని కీలకాంశాలు గుర్తించడం, రాయడం, శీర్షికలు సూచించడం.
- పత్రికల్లోని అంశాలు చదివి, అర్థంచేసుకొని ప్రతిస్పందించడం.
- చదివిన అంశాలను విశ్లేషించడం, అభిప్రాయాలను చెప్పడం.

స్వీయరచన

- పాఠాలనుండి సూచిత అంశాలకు సారాంశాలు, భావాలు రాయడం.
- తాము అర్థం చేసుకొన్న విషయాలను, తెలిసిన విషయాలను స్పష్టంగా లిఖితరూపంలో చూపించగలగడం.
- విరామచిహ్నాలను, సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాలను సందర్భోచితంగా ఉపయోగించడం, రాయగలగడం.
- భాషాంతరీకరణ (చిన్నచిన్న వాక్యాలు) చేయగలగడం.
- భావాలను క్రమపద్ధతిలో సరైన పదజాలాన్ని ఉపయోగించి దోషరహితంగా రాయగలగడం.

పదజాలం వినియోగం

- ప్రకృతి - వికృతులు, జాతీయాలు, సామెతలు గుర్తించడం, అవగాహన చేసుకొని, కొత్తపదాలతోపాటు సొంత వాక్యాల్లో ఉపయోగించగలగడం.
- నిఘంటువును ఉపయోగిస్తూ స్వీయ అధ్యయనం చేయడం.
- మాండలిక భాషారూపాలను గుర్తించడం, వినియోగించడం.

ప్రశంస, స్వజనాత్మకత, తదితరాంశాలు...

- తను చదివిన, అనుభవంలో ఉన్న, విన్న, చూసిన అంశాలను వర్ణించి చెప్పడం.
- కథలు, కవితలు అల్లడం, నాటకంలో పాత్రలు పోషించడం.
- గేయాలను పాడటం; కథలను, గేయాలను పొడిగించడం, పాత్ర లక్షణాలను (స్వభావం, దోషం, కారణం, సమర్థన...) వివరించడం.
- ప్రకటనలు, నోటీసులు, ఆహ్వాన పత్రికలు, శుభాకాంక్షలు తెలిపే కార్డులు తయారుచేయడం.
- లేఖలు, దరఖాస్తులు రాయడం.
- ఆత్మకథ, డైరీ, స్వీయ అనుభవాలు స్పష్టంగా, వర్ణనాత్మకంగా రాయడం.
- బొమ్మలు గీయడం, నినాదాలు రాయడం, నాటకీకరణ చేయడం.
- ఇతర భాషలు, మతాలు, సంస్కృతులను సవ్యంగా అర్థంచేసుకోవడం, మంచిని గ్రహించడం, గౌరవించడం.
- బాలికలు, ప్రత్యేకావసరాల పిల్లలు మనతో సమానమని గుర్తించి, వాళ్ళలోని గొప్పతనాన్ని ప్రశంసించడం.
- వ్యాకరణాంశాల పట్ల అవగాహన పెంచుకోవడం. (వర్ణమాల - విభాగాలు, భాషాభాగాలు, విభక్తులు, సంధులు, సమాసాలు, ఛందస్సు, అలంకారాలు, క్రియల్లో భేదాలు, వాక్యభేదాలు స్పష్టంగా గుర్తించగలగడం)
- వ్యతిరేకార్థక రూపాలపట్ల అవగాహన పెంచుకోవడం.